

Szerkesztőség:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
40-ik szám — Ide intézendő a
lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Bélyegtelen levelet nem fogadunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre . . . 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: CSÜTÖRTÖKÖN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Pokorágyi-utca
1. szám a. a. könyvnyomdában.
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilttér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasabos petitsor tér-
fogata . . . 12 fillér.
Bélyegdíj minden beiktatás
után . . . 60 fillér.

Nyilttér:

Egy sor . . . 40 fillér.

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont“ kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — **Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.**

A vármegye hódolata.

Az a végtelennek tetsző tér, melyet a Duna és Tisza hullámai szelnek át, két hét óta az öröm árjában uszik. Csak egy királyi szó kellett arra, hogy minden szív, mely magyarul érez és dobog, lángra gyuljon, s az a királyi szó elhangzott.

A magyar mindig rajongott szabadságáért, végtelenül szerette hazáját s hódolatot tanúsított uralkodója iránt, — de hazaszeretetről s arról az egyetértésről, mely a nemzet és királya között fennáll s melynek széttephetetlen kötelékeit az egymás iránt égő szeretet képezi: a történelem még soha sem emlékezett meg oly ragyogó, betűkkel, mint a minővel a mai kor történelméről föl fogja jegyezni.

Mátyás királyról azt tartja a hagyomány, hogy áruhába öltözött, hogy személyesen meggyőződhessék népének bajáról. S az igazságos nagy királynak népe örökméltet emelt szívében. Ferencz Józsefnek nem kellett áruhába öltözni, hogy a magyar nemzet baját kitapasztalhasa. Megsugta az ő jó szíve. Megsugta, hogy a magyarnak szabadság-, haza- és királyszeretete a mutban gyökerezik; megsugta, hogy az az ezeréves múlt minden magyar szívnek legszentebb oltára, melyről a nemzet ifjúságának, mint a haza leendő oszlopainak szeméi elé az ősök emlékezete ragyog. Megsugta az ő jó szíve, hogy a magyarnak nincs drágább kincse emlékeinél, s a ki azokat megbecsüli, annak maradandó helyet biztosít szívében.

Felső királyunkat, mióta Szent István koronáját hordja fején, a legalkotmányosabb uralkodónak ismeri a világ s még az idegen népek is hódoló bámullattal tekintenek fel reá, de minden eddigi alkotmányos tényeit jelentőségében fölülmulja szeptember 25-én kelt rendelete, mely által népének eddigi hódoló tiszteletét rajongó szeretetté fokozta.

T Á R C Z A.**Őszi hangulat.**

Irta: HORVÁTH ZOLTÁN.

„Hulló lombok, néma táj“ . . .

A költő megénekelte a hervadást és az enyészetben s föltalálta a méla báj varázsát és a költő nem tévedett.

A nyár dusan pazarolta szingazdag pompáját és nem sokat hagyott örökségül mostoha gyermekére: az őszre, de a mi kevés van, azt mint utolsó kincsét őrzi erdő, mező: büszkén mutogatja a hegyoldal verőfénye, de rejtettei csendben a félreeső völgy lapálya.

Második nyárral díszeszkzik a bueszű szeptember, a mely nyár a tisztos matrónákról vette elnevezését . . . Szélid verőfény szűrődik át a sárguló lombok között s a levegő szinte ezüstszínű a lebegő ökörváltól, a melynek finom hófehér szövvénye közt a péknemzetség ezidei utolsó anyái bocsátják utnak a jövő nemzedéket, rábízva a lengő szellő szárnyaira.

A verőfény barátságos oltalma alatt még futó bogarak, pettyes sárgahátú bódék örülnek az életnek s az erdő rejtett helyein Plató megvalósult állama: a bangy-társaság gyűjtögeti szorgalmasan a télirevalót, mert tudja, hogy eljő az idő, mikor ennek a sok pompának vége lesz és zord viharok szántanak végesvégig a tájékon. Milyen jó lesz akkor a meleg boly tekervényes kamráiban morzsolgatni az összegyűjtött lakomát.

De még most pompája is van a mezőnek. A rét füve közül violaszín virágtölcsérek kandikálnak elő: az

E rajongó szeretet önkéntesen és bámulatot keltő fényvel nyilatkozott meg az ország fővárosában s nem kevesebb melegséggel a városok és megyék közgyűlésének termeiben.

Az ősi erényekben tündöklő Gömörmegye sem maradhatott el s csak az alkalmas pillanatot várta, hogy érzelmeinek méltó alakban adhasson kifejezést. Ősi hazafiak, ősi családok sarrjai, a társadalmi élet zaslóvivői, a városi és megyei intelligencia képviselői sereglettek össze e hó 12-én a megye nagy közgyűlési termében, mindnyájan egy célra, egyforma nemes érzéssel, egyforma lelkesedéssel, hogy szívükből fakadó áldásokat hinthessék annak a bölcs és alkotmányos uralkodónak fejére, ki egy ezredév alatt sok viszontagságon keresztül ment nemzetnek multját azzal tisztelte meg, hogy népének történetét érezbe öntötte.

E felső ténnyel szemben minden magasztoló szó banalitás volna e helyen. Azért ezuttal csupán a krónikás tollat vesszük kezünkbe, hogy feljegyezzük ama fényes nap eseményeit, melyen vármegyénk koronás királyunk iránt való hódolatát ékes nyelven szerkesztett feliratban a trón zsámolya elé juttatni elhatározta.

E hódoló feliratban mély ragaszkodás, törhetlen hűség s igaz szeretet nyilvánul. Egy ország tárta fel szívét, hogy a szeretett uralkodó képét befogadhassa.

Gömörvármegye az ünneplők közt méltó, komoly helyet foglal el, midőn ősi erényéhez képest impozáns módon adott kifejezést a nemzeti közörömben való lelkes részvételének a folyó hó 12-én megtartott rendkívüli megyei közgyűlésen, a melyről tudósítónk a következőkben számol be:

A közgyűlés.

Ünnepi képet öltött magára a vármegye székvárosa; a középületek zászlódiszben, az emberek ünnepi hangulatban, ünnepi ruhában. A bizott-

őszi kikerics virágai, azé a sajtáságos növényé, a mely őszszel díszlik, tavasszal csak zöld levelet, meg termést hoz. Ennek a szép virágnak mérges hagymatönkje van a földben. Fent a violaszín tölesér leple hatfelé válik s a belsejében hat porzó sárgálik. Ezek az urfiak vidáman tekintgetnek szét a világba, de annál szerényebben megbuzódik lent a szár végén, a földben a három magház, a melyekhez három hosszú bibeszál vezet le. Elrejtőzött a házban a három kisasszony, mert nem akarják, hogy minden tücsök azt czirpelje uton-utfélen, hogy:

„Ez a kis lány olyan kis lány:
Maga jár a legény után.“

Itt-ott a pitypang vagy a gyermeklánc sárga fészkei hímálóznak a fű között, másutt a bakszakáll, spanyol-saláta, vagy az aggófű, vagy pedig az oroszlanfog rokonsága ejti családásba a távoli szemlélt.

Büszkén meredeznek föl a cziczakafark fehér ernyői s a vad-kapor, ánisz és a murok sűrűn hirdetik az ernyősviráguk kiterjedt birodalmát, sőt az utóbbi az éhes vándort még gyökerével is kínálgatja, a mely kihuzva jóféle sárgarépa-illatot áraszt.

Ódább a katángkórók erős szárain ül egy-egy búza-virágzinű fészkek, azt hirdelve, hogy még nem minden atyafisága hajtotta igába fejét, még vannak büszke katángok is, a kik nem akarnak a czikóriagyárakba kerülni, a pótkáv kevésbé díszes állására lesüllyesztetni.

A bogácskóró tüskéi, a lapulevél kellemetlen illata nem képesek elriasztani a jószagú orvosi székfűvet, a mely mint chamomilla-thea akar a beteg emberiség balszama lenni. Mellette ott emeli hosszú kocsánjait a le-

sági tagok sűrű tömegekben özőnlöttek a vármegyházára, a hol d. e. 11 órakor volt a rendkívüli közgyűlés megtartandó.

A terem, mintha a nagy történelmi események idejét lett volna hivatva feltámasztva befogadni, ünnepies, a rendes sablontól eltérő képet nyert.

Az emberek a fejedelmi nagy cselekedet hatása folytán, pár röpké percz alatt átélve a vármegye sok százados multjának legdicsebb napjait, mintha úgy éreznék, hogy ismét eljutottak egyhez, mely hivatva lesz a késő századok szereplői előtt a legdicsebbek közé tartozni, — mintha a nemzeti érzés és törekvések a legujabb diadala oda csalta volna minden arcra az örömsugárt, minden szívbe a hazafiság tüzlángját, a melyek együttvéve a fenkölt, emelkedett hangulat teremtőerei gyanánt a nemzeti felbuzdulás legdicsebb glóriafényét sugározták az illustris társaságra.

Pompásan illett az ünnepies társaság keretűl a nemzet nagyjainak, a vármegye kiválóságainak arezképesoportja, azoknak művészileg megörökített alakjai, kiknek erényei, kiknek hazafias munkája oroszlanrészszel járult hozzá, hogy a mai ünnephez eljutottunk.

Ott ragyognak intőpéldául Deák és Andrássy Gyula alakjai, intve mindenkit, hogy a bölcs mérséklet visz el a hazafiság lépcsőjén a hallhatatlanságba, ott ragyognak Andrássy Manó, Draskóczy László, Szontagh Bertalan alakjai, mint a megyei élet vonzó példái, kik szintén helyes utat jelöltek ki egy vármegye szűkebb határai közt érvényesülhető hazafias munkára.

Ilyen ünnepi alkalomkor kétszeresen érezzük, hogy mily hazafias intézkedés volt e képekkel díszíteni a közgyűlési termet.

Az ünnepies hangulatot emelte nagyban, hogy vármegyénk notabilitásai közül többen díszmagyarban jelentek meg a teremben; ott láttuk a festői nemzeti díszben felvonulni: Lukács Géza főjegyzőt, Kubinyi Géza orsz. képviselőt, Farkas

velrózsák közül az útifűvek nemzedéke, a mely kisebb sebeket hegeszt jótékony leveleivel.

A szárazabb halmokon az ökörfarkkóró sárgás virágai hímálóznak a szélben, vagy az árvalányhaj ezüstszálaival enyeleg az enyhe szellő.

Erdőn, mezőn a jószagú somkóró sárgás pártái, meg a hasznos zsálya fehér, kék vagy pirosas virágai díszlenek a fehér mályva, papsajt, szarvaskerep, vadlóhere, varjúborsó, a tátogató sárga gyűjtővanyfű és egész sereg virág társaságában, — míg a falkerítések, romok tövében a vérehulló fecskefű húzódik meg, védve a csalánok százfullánkú nemzetségétől.

A vizek partjain a fehér, kék, vagy ibolyaszínű nádlytő húzódik félre az égszínű kék nefelejtessel együtt az elvirágozott káka, szittyó meg sás tövén s védelmezi őket a nádasok zizegő erdeje.

A holtcsalánok fehér, piros és foltos fajai mellett ott látható a fehér és piros mécesvirág vagy a soksalangú kakukmésvirág, elrejtőzve a karthauzi szegfűvel, a mely remeteleltre adja fejét.

Az utak szélein erősen tartja magát a sárgavirágú giliszta varádiés, meg a hozzá hasonló macskagyökönke, orrbosszantó illatú a macskák számára tartogatva, — míg szerényen meghúzódik a pásztortáska fehékeresztes virágaival és apró táskalakú terméseivel. A réteket szépen díszíti a boglárka-fajták arany-sárga pártája, a melyek számos aranyzinű porzóval járulnak fajtájuk gyarapításához, a mely munkában a nőnemű rész nem kisebb számmal van képviselve. A réti boglárka mellett a vizi boglárka szárain hímálóznak a virágok; itt-ott a saláta boglárka, meg a mérges boglárka szirmai fénylenek, sőt

REISZ JÓZSEF

férfi és női divatáruháza

Rimaszombat, Deák-Ferencz-utca

Ajánl nagyon kedvező ár mellett női posztó-kabátokat és gallérokot, legujabb párisi női modell-kalapokat, férfi, női és gyermek Jäger-ing és nadrágokat, carlsbadi czipők, Pichler-féle kalapokat és gráci vadász-kabátokat, valamint minden sport-czikket.

Zoltánt, Draskóczy László főszolgabíró, Samarjay Jánost stb.

Pont 11 órakor kinyiták a vármegyei gyűlésterem ajtai és harsány éljenzés között lépett be Hámos László főispán Bornemisza László alispán által kísérvé, — mindketten fényes díszmagyarban.

Mély, ünnepies esend közt foglalta el a főispán székét, még ünnepélyesebb hangulat közt kezdette meg emelkedett szellemű szép beszédét, a mely kitörő lelkesedésre ragadta a hallgatóságot. Keresetlen, nyomatékos szavakkal tárta fel a magyar kebel igazi alkotmányos királyhűségének jelentőségét és az azt kísérő érzelmeket.

A mély benyomást keltett beszéd így hangzott:

Tisztelt vármegyei közgyűlés!

Alig egy éve szeretett magyar hazánk ezer éves fennállásának emlékét ünnepeltük. Lelkesedés és a gondviselés iránti hála szállta meg kebleinket fényesen kidomborodó államiságunk felett. A nemzettel ünnepelt felséges királyunk is. Jölesz érzés volt minden magyar szívében, hogy megértük az ezerévet, kivittük a művelt világ elismerését, reménység esillámlott fel sziveinkbe; egy újabb ezredév jobb jövőjét és nagyságát éreztük hajnalodni, s reményünk fokozódott. Ez év szeptember havában Európa egyik leghatalmasabb uralkodója: a német császár ő felsége volt királyunk és hazánk szívesen látott vendége; fényes szavakban emelte ki a magyar nemzet jogosultságát és nagyságát, Felséges urunk, mint magyar király kifejezést adott őszinte örömeinek, hogy vendégét magyar székes fővárosában fogadhatta; öröm és boldogság töltötte el lelkünket e szép napok után, és azon remény ébredt bennünk, hogy: Magyarország nem volt, hanem lesz! — Valóságos örömmámorban tört ki a nemzet, mikor értesülést szerzett ő es. és ap. kir. Felsége szeptember hó 25-én kelt magas üzenetéről, mely régi dicsőségünket feltámasztotta hamaiból, és felvitte maga mellé legmagasabb trónusára. Érezte kell vérsi ezen iratot, melyből bölcsesség, jószág és a királyi szívnek fensége, multunknak megengesztelője, jövőnk reménye sugárzik. Gömör-Kishont t. e. vármegye közönsége és minden egyes polgárának őseitől öröklött hagyományos tulajdona: alkotmányos királyi iránti törhellen ragaszkodás és hűség. Tudom, hogy széles e magyar hazában rajongóbb örömet és boldogságot nem teremtett a magasztos királyi üzenet, mint épen vármegyém területén: ezen tudattól vezérelve, határozom el a mai rendkívüli közgyűlés megtartását, melynek egyetlen tárgya ő es. és ap. kir. Felsége legkegyelmesebb urunk arany üzenetének felolvasása, e felett a vármegye örömeinek, hódolatának megnyilatkozása. Midőn ez alkalommal a vármegye közönségét tiszteltel üdvözlöm, ily szép és nagy számban történt megjelenését őszintén köszönöm, azon fohással nyitom meg a közgyűlést: áldja meg Isten a királyt! — éljen a király!

A beszédet kísérő lelkes éljenzés lecsillapulta után *Bornemisza* László alispán emelkedett fel szólásra, hogy az ő megszokott ékesszólásával lelkesítse a vármegye közönségét, és hogy tündöklő szavakkal méltassa a fejedelmi cselekedet nagyságát.

A szép beszéd mindvégig nagy figyelmet keltett, helyenként zugó éljenzés szakította meg a szónokot, hogy befejezésül az éljenzés viharja tombolja végig a termet.

Az emelkedett szellemű beszéd során az alispán indítványozta, hogy Gömör-Kishont törvényesen egyesült vármegye közönsége ragadja meg az alkalmat és hódoló feliratban fejezze ki a koronás király iránt érzett őszinte szeretetét, alattvalói törhellen hűségét és a magyar nemzet

még egy apró boglárka nemzedék is létezik, a mely névhez méltóképen meghúzódik a fű között.

A rezgőnyárfá levelei hovatovább aranyzínűre válva, hulladoznak s a szelek szárnyaira kerülve, megviszik a távolabbi fűeknek is a mulandóság hírét. De ez mind nem akadályozza a sikkintyűk halványasárga vagy kékes ivadékat abban, hogy tovább is viruljon; nem hagyja magát zavartatni a Csaba-íre sem, a melynek a népmónda adott nevet, mert ezt a fűvet találta Csaba királyfiának, világverő Atilla fiának harmadik nyilvesszeje s evvel a fűvel, mint jótékony irral kente meg a holt vitézeket, úgyhogy még most is vissza visszatérnek azok, ha Székelyország veszedelemben van; — ott látható a nyomuk az égen a hadak útján.

Hogy bagyna hát magát egykönnyen az erdei másosnya, vagy a takács másosnya? Sőt inkább büszkén emelgeti másfél méter hosszú tuskés szárain magánál is tuskésabb virággombjait mindaddig míg össze nem szedik és el nem viszik: jó lesz a posztgyárban a gyapjuszálakat kefélni.

Az utak szélén még a kigyószisz kékes csöveiből sziszeg elő a kétélű piros kigyónyelv; a ballangkóró meg egyéb tuskés rokonaival azt látszik hirdetni, hogy ide ne közelíts! De hiába minden küzdelem, a folyton erősödő szelek végtére is kitépik gyökerét s végesvégig hengergetik uttalan földeken, azért nevezték el a szegényt ördögsekerének, pedig ezzel csak a fajtája fenntartásáról gondoskodik a természet, mert míg a szél hengergeti, azalatt a magvait segíti messzeföldön elszórni.

Néha néha föl-fölkerekedik a fagyos északi szél és megrázza az erdők fáit, úgy hogy ezek leveleikkel kénytelenek hadi-saregot fizetni, csak a fenyő tülelű népsége állja a harcokat, és is talán csak azért, hogy téldereken, karácsony fagyán örömhírt vigyen a szobáikba szorított szegény halandóknak.

De az idő végre nem tréfált. Növekvő erőszakkal rázza a lombtalan ágakat és napról-napra fülükbe zugja harsogó szóval a szegény derérgő mezei fűeknek: aludjatok már, térjete nyugalomra, nem tudtok ti már elég takarót adni anyátoknak, a földnek; várjatok csak, majd nemsokára befödlek én titeket vele együtt, új takarót borítok reátok, szép tiszta fehéret!

történelmében emlékezetes királyi elhatározásért igaz háláját. A hódoló feliratra vonatkozó ezen indítványt a közgyűlés egyhangú, nagy lelkesedéssel fogadta.

Alig esillapultak le az éljenek, *Lukács Géza* megyei főjegyző kelt fel, hogy felolvassa az általa megfogalmazott hódoló felirat szövegét, a mely történelmi igazságával hatott és lelkesített.

A felirat szövege a következő:

*Császári és Apostoli Királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!*

Öröm mámorába ejtette nemzetünk testének kiesinyét és nagyját Felségednek legközelebb nyilvánosságra hozott azon kegyes elhatározása, mely szerint történelmünk kimagasló alakjai közül tiznek érezbe öntendő emléksobrát üdvartartása költségei terhére elkészíttetni — s azoknak székes fővárosunk alkalmas terein felállítását — legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

Nemesak fenkölt szellem, hanem a történelem s népe legrejtettebb érzelmeinek is alapos ösmerete kellett ahhoz: méltányolni a nemzet jogosult törekvését, azt királyi tényének ragyogó fényével övezve, mintegy megdicsőíteni, — és eltalálni, mily módon tegye kezét egy koronás fő szívére a hozzá bensőn s igazán ragaszkodó nemzetnek!

E sokat hányatott nemzet egy évezreden keresztül küzdött-vezett megszerzett honáért, szabadságáért és alkotmányáért; — évszázadokon át uralkodó Fejedelmének bizodalma megnyeréseért; és a szenvedéssel teljes kitartó küzdelem meghozta édes gyümölcsét, mert látjuk és örömmel tapasztaljuk Felségednek meg-megújuló szeretetteljes gondoskodását, — bizalomnyilvánítását.

Boldog a nemzet, mely ily királyt vallhat magának; s mi százsorosán érezzük boldog voltunkat, mert a régmúlt fájdalmi teszik szentté érzelmeinket s tanítanak drágává, sőt megbecsülhetlenné tenni ama viszonyt, mely bennünket Felséged legmagasabb személyével s uralkodó házával elválaszthatlanul egybeforraszt.

Ős Gömörvármegye mai napon tartott közgyűlésében Felséged legmagasabb trónja zámolya előtt ez alkalommal is legteljesebb alattvalói hódolattal, és öröklött törhellen hűséggel borulván le, — az ég áldását kéri Felséged felkent fejére. Egy szívvel-leléssel hangzik fel imája: Isten áldd meg a királyt! Éljen a király!!! Kik is jobbágyi hódolattal s hűségben elhalunk.

Kelt Gömör-Kishont t. e. vármegye közönségének Rimaszombatban, 1897. évi október hó 12-én tartott rendkívüli közgyűléséből.

A vármegye közönsége nevében:
Bornemisza, alispán.

Zugó éljenzés jutalmazta a szép feliratot, mire *Hámos László* főispán indítványozta, hogy a közgyűlés a feliratnak, a többi vármegyékkel egyöntetű eljárással, a trón zámolyához leendő juttatása iránt bizza meg az alispánt, mi helyeslőleg elfogadtatott.

Majd a főispán indítványozta, élénk helyeslés között, hogy ő Felsége a király legfelsőbb kézírata jegyzőkönyvbe iktattassék.

Ezután *Hámos László* főispán lelkes szavakkal mondott köszönetet a bizottsági tagoknak, hogy a szép hazafias ünnep jelentőségét és fényét emelni ily nagy számban megjelentek és újra szép szavakban aposztrafálta a nap jelentőségét, azzal zárta be az ülést, hogy ő Felségét a királyt és királynét éltette, mire a közgyűlés ő Felsegeik éltetése mellett szétoszlott.

A bankett.

A vármegye ünnepe déli 1 órakor a „Három Rózsa“ nagytermében megtartott bankettben talált folytatást.

A közgyűlésen megjelent megyebizottsági tagok nagyrésze ott volt a banketten is; de rajtuk kívül megjelentek *Hámos László* főispán és *Bornemisza László* alispán vezetése alatt az egész megyei tisztikar; a kir. törvényszék elnöke és bírái, a kir. pénzügyigazgatóság tisztviselői, az ügyvédi és orvosi kar, a polgárság szép számu képviselői, úgy hogy mintegy 200-an foglaltak helyet a hosszú asztalok mellett.

Az ebéd alatt *Dankó Kálmán* gyönyörködtette zenéjével a közönséget.

A pecsenyénél felkelt *Hámos László* főispán és emelkedett szellemű szép szavakban éltette a böles, alkotmányos és jó királyt, a ki szeptember 25-ikét aranybetűkkel írta be a magyar történelem évlapjaiba; éltette a nemzetétől imádot, a magyar nemzetért lelkesülő királynét. — Zugó éljenek kísérték a főispán szavait.

Ő felségeik a király és királyné tiszteletére rendeztetvén az ünnep, több felköszöntő nem is mondatott el.

A lakoma különben emelkedett hangulatban folyt le és a résztvevők csak a késő délutáni órákban oszlottak szét.

Közigazgatási bizottsági ülés. A vármegyei közigazgatási bizottság *Hámos László* főispán ur ő méltósága elnöklete alatt s a tagok élénk részvétele mellett

e hó 11-ik napján tartotta meg rendes havi ülését, mely alkalommal az alispánnak a vármegyei közállapotok változását tartalmazó szeptember havi jelentése általában megnyugtató tudomásul vétetett; csupán a vármegyei utadónál tapasztalt nagymérvű hátralék keltett méltó feltűnést, s alig lehet kételkedni a felett, hogy e tárgy körül a közelebbi vármegyei közgyűlésen élénkebb eszmecsere fog felmerülni, s talán valamely erélyesebb intézkedések is tétetnek, mert nem hagyható figyelmen kívül, hogy csupán papíron szereplő bevételi összegekkel az uti pénztár fizetési köteleit teljesíteni lehetetlen. — Emelkedett vita fejlődött ki a nadabulai római kath. és ágostai evang. iskolák tanítói fizetésének állami segélyből való felemelése tárgyában tett tanfelügyelői javaslatnál; a kir. tanfelügyelő ugyanis mindkét vallásfelekezeti néptanító fizetésének felemelését hozta javaslatba, bár beösmerte azt, hogy a kérdéses iskolák tanulói oly csekély számuak, hogy azokhoz arányitva a két tanító fizetésjavítása, nagyarányúnak mondható. Szemben a tanfelügyelőség előterjesztésével, *Kubinyi Géza* bizottsági tag azon álláspontjának adott kifejezést, hogy ily viszonyok között az államsegélyre egyik tanító sem volna — nézete szerint — ajánlható, hanem ugy ezen, mint más felmerülhető esetekben is az iskolák államosítása iránti eljárás lenne folyamathatandó, és pedig olyként, hogy biztosítottván annak lehetősége, miszerint mindenik vallásfelekezethez tartozó gyermek saját vallása szerinti vallásérkölesi oktatásban részesíttessék, azon felekezethez tartozó néptanítóval láttassék el az iskola, a mely vallásfelekezeti a községben nagyobb számarányt tud felmutatni; *Bornemisza László*, *Szentiványi Árpád*, *Marton János* és mások felszólalása után elfogadva a *Kubinyi* által kifejtett elvi álláspontot, aként intézkedett, hogy a nadabulai népiskolák tanítóinak állami segély nyújtás iránt folyóvá tett kérelmét elutasította, — egyben pedig a kir. tanfelügyelőnek feladatává tette, hogy Nadabula községben egy állami iskola felállítását iránt az előzetes intézkedéseket tegye meg. — Majd azon körülmény képezte a megbeszélés tárgyát, hogy a jelenlegi vasuti menetrend mellett Rimaszombatnak a Csetnek és Murány-völgyével való vasuti összeköttetés felettébb kényelmetlen, mert csak azon vonattal lehet oda eljutni a mely innen 7 ó. 49 perczkor indulván, Feleden 8—11 ó. 21 perczig pihen, így azután folytatva a további utat Pelsőczről 3 óra tájban kerül tovább az utas. Ezen kényelmetlenség elkerülése okából a közigazgatási bizottság feliratot intézni határozott a kereskedelmi miniszteriumhoz a végett, hogy az innen 10 óra után induló tebevonathoz engedessék egy-egy I, II. és III. osztályu kocsinak esatolása Bámrévéig, honnan aztán esatalkozhasson az utas a 12 óra 53 perczkor induló vonathoz. Több folyó ügy elintézése után aztán a bizottság ülését befejezte.

Felhívás a gazdasági egyesület tagjaihoz! A mult félév és jelen évre esedékes alapítványi kamatok és tagdíjakkal hátralékban levő egyesületi tagokat, — kiket eziránt levélel is felkerestek, — felkértenek, hogy esedékes illeteiket *egyesületi titkárság* címen, Putnokra e hó végéig beküldeni sziveskedjenek.

Az egyesületi titkárság.

Levelezés.

Tekintetes Szerkesztő úr!

Engedje meg t. Szerkesztő úr, hogy a b. lapja f. é. 39-iki számában *Balogvölgyi* által tárgyalt anyakönyvi esethez hozzászólhassak.

Nem ugyan az 1894. évi XXXIII. t.-cz. életbe lépte óta, de előbbi időbről tudok esetet, hogy életben levő testvérek ugyanegy utónévre kereszteltettek. Oláh vidéken ugyanis régebbi időben nem ritkán fordult elő, hogy ugyanegy apától és anyától származott gyermekek egy utónévvél (rendszerint *Juon*) lettek anyakönyvezve, — amint később kiderült ez bűnös szándékból és pedig a védőtörvény kijátszására történt; előfordult t. i. az, hogy midőn a 21 éves *Juon*nak kellett volna sor alá állani, helyette testvére a 16 éves *Juon* állított elő, természetesen, hogy mint fejletlen nem is soroztatott be, viszont midőn az ifjabb *Juon* került sor alá, az idősb *Juon* állított elő, ez azonban már akkor viszonylag öreg és törődött volt s így ez sem soroztatott be, megszabadult tehát a katonáskodástól mindkét *Juon*. A védőtörvény ilyen kijátszása azonban kiderülve, *Juon* apa, id. és ifj. *Juon* fiaival együtt azon czímen, hogy ravasz fondorlatokat használtak a törvényes védőkezelettség alól való kibuvás céljából, felelősségre vonattak. Nézetem szerint tehát nemesak a *Balogvölgyi* által említett anyakönyvelési zavarok idézhetnek elő, de alkalmas az eset — miként fentebb említém — a védőkezelettség alól kibuvásra, azonkívül kiszámíthatlan zavarokat okozhat magánjogi esetekben is, minélfogva semmi szín alatt sem engedhető meg, sőt a bűnös szándékhoz képest büntetendő is.

A most előfordult eset két szempontból tárgyalandó és pedig: 1-ször történt-e az anyakönyvvezető vagy lelkész által mulasztás? 2-szor miként lehet a hibát jóvá tenni?

1-hez. A bejegyzés körül mulasztás határozottan nem történt, mert a lelkész az anyakönyvvezető által kiadott tanúsítvány alapján, tehát teljesen szabályszerien keresztelte meg *Istvánnak* az ujszülöttet, viszont az anyakönyvvezető is teljesen szabályszerien járt el, mert az 1895. évi június 29-én kelt 6000. számú belügyminiszteri utasítás 56-ik §-a szerint az utó nevek bejegyzésénél az anyakönyvvezetőnek nincs egyéb feladata, mint oda-hatni, hogy az állami születési anyakönyvbe beirt utónév, a keresztelésker nyert utónévvél megegyezzen; ez pedig megtörtént.

2-höz. A hiba jóvátétele végett nézetem szerint az állami anyakönyvekről szóló törvény 23. §-a, egybevetve a fentebb hivatott 60000. sz. belügyminiszteri utasítás 92. és 108-ik §-ával jön alkalmazásba.

Az anyakönyvi törvény 23. §-a szerint ugyanis köteles az anyakönyvvezető a felek bejelentésének helyességéről, ha abban kételkedni oka van, alkalmas módon meggyőződést szerezni, s minthogy az idősb István fiú születési bizonyítványának beszerzése által meggyőződhet arról, hogy a bejelentés helytelen, a végrehajtási utasítás 92. §-a alapján hivatalból a kiigazítási eljárást kell megindítani, minthogy pedig a többször hivatott 60000 sz. utasítás csak általános irányelveket tartalmaz, a részletes utasítások pedig a 108. §-ra hivatkozva a törvényhatóság első tisztviselője által a belügyminisztertől kérendő ki, — midőn tehát a kiigazítási eljárás során az iratok az anyakönyvvezető közvetlen felügyelő hatóságához érkeznek, azok a 108. §-ra hivatkozva a törvényhatóság első tisztviselőjéhez a részletes utasítás kiosztásáig véteggel felterjesztendők; a belügyminiszter határozata lenne azután döntő.

Az eset mindenestre annyira közérdekű, hogy az illető anyakönyvvezető úr a közönségnek, de különösen kartársainak szívességet tesz, ha az ügy befejeztével annak lefolyását és eredményét közli.

Abban, hogy az egyházi anyakönyv ne lenne helyesbítendő, nem értek egyet Balogvölgyivel, mert régebben is történt, most is előfordul, hogy egyházi anyakönyvekben egyes bejegyzések hatálytalanítottak, s utólagos bejegyzések eszközöltek.

Hirek és vegyesek.

Koburg Fülöp herceg Gömörben. Koburg Fülöp herceg vendégeivel: *Hardegg, Varmbrand* és *Szapáry* Péter grófokkal, — mint a R. H. írja — múlt hó 20-tól szarvasokra vadászott vármegyénk Garamvidékén. Hardegg grófnak érdekes vadászélménye volt ez alkalommal a murányi fensíkon. Ugyanis két rendkívüli dühvel viaskodó szarvasbikát lepett meg, s melyek közül az egyiket czélba vette és leterítette. A mint a sebzett vad összerogyott, akkor vette észre, hogy agancsaiak össze vannak fonódva s az életben maradt nem birt a lefogottól szabadulni; a dühödtt szarvasbika ekkor vonszolni kezdte a löföttet a vadász felé a ki ezt is terítékre hozta egy lövéssel. Ritka látványt képezett a két agancsainál fogva összeakadt bika a terítéken is. Koburg Fülöp herceg több szarvasot, köztük igen erős 14-es agancsot (kiszögereje 230—250 klgm) hozott terítékre. Október 4-én ő Felsége a király nevenapján Koburg Fülöp herceg az őszes erdőszéli és vasgyári tisztekkel részt vett a veresközi templomban tartott isteni tiszteleten. A herceg vadászvendégeivel f. hó 7-én Poprad felé távozott el megyéinkből.

Kinevezés. A honvédelmi miniszter *Harmatz* Lorántot lapunk jelestollu munkatársát a honvédelmi miniszteriumhoz díjtalan fogalmazó gyakornokká nevezte ki.

Eljegyzés. *Bazilidesz* Barna helybeli kir. törvényszéki aljegyző eljegyezte *Koreny Gyula* nyug. erdőmester szép leányát: *Jolánt*. Állandó boldogság legyen osztályrészük!

Örömnep a gimnáziumban. A helybeli egy. prot. főgimnázium tanári kara és ifjúsága osztozkodva abban a közös örömben, mely koronás királyunknak minden magyar szívet magához bilineselő ajándéka folytán az egész hazát átrezgi most, okt. 12-én egyszerű, de tartalmas és méltóságos lefolyású ünnepélyt rendezett. Az ünnepély, melynek fényét több igazgató-választmányi tag jelenléte is emelte, d. e. 9 órakor vette kezdetét. A megjelentek állva énekeltek el a magyarok imádságát, a Hymnust. Majd *Bodor* István giann. igazgató egy szépen átgondolt, lendületes beszédben méltatta a királyi ajándék nagyságát, fontosságát, jelentőségét. Végig pillantott messze-messze multunkon s egész Mátyás királyig alig talált olyan örömnepet, melyben a királyi szóra minden pártkülönbség nélkül örömtől dobogott volna minden hazafi szíve. Elettünk küzdelem volt a létért, polgári és lelkiismereti szabadságunkért, sőt olyan napokat is ért már a magyar; midőn sirni sem volt szabad! Milyen más, milyen napsugaras most a jelen, milyen boldogító az a *szept. 25-ike!* Királyunk megszenteli, elismeri küzdelemteljes multunkat s teljesíti megtestesíti ő maga a nemzetnek multján csüngő epedő sóhajait. Majd, hogy a lelkesültség és öröm tanulsággal is legyen összekötve, sorra vette történelmünk azon nagy alakjait, kiknek a királyi kegy szobrot emel s ezek sikerült rajzaival kötötte le az ifjúság figyelmét. Az ünnepély a Szózat lelkesítő hangjai mellett végződött.

Lelkészi értekezlet. A gömöri ev. ref. egyházmegye lelkészei f. hó 11-én Rimaszécsen, a lelkész lakásán értekezletet tartottak. *Csabay* Pál értekezleti elnök *Ragszabásu* és nagyhatalmú megnyitott beszédet mondott. *Ruszkay* Gyula jánosii lelkész a sárospataki kollégium konviktusa érdekében terjesztett be alaposan kidolgozott s egyhangulag elfogadott javaslatot. *Czinke* István rimaszombati lelkész a prot. egyház újabb mozgalmairól s külső és belső erősítésének tervbe vett eszközeiről; *Batta* György simonii lelkész pedig „A prot. istenitizetel reformjáról” tartott figyelemmel hallgatott felolvasást. A mindvégig emelkedett, tartalmas és több gyakorlati kérdés megvitatásával is bővített tanácskozást egy derült hangulatu közbéd fejezte be — az újabb viszontlátásig, tavaszig.

Halálozás. *Kozmay Lajost*, a rimaszombati kasszinó volt könyvtárnokát, s elsőkelő polgártársunkat folyó évi okt. 12-én temették el 70 éves korában, szomorodott özvegye, a nagyszámú rokonság s a város férfi-közönségének őszinte részvéte mellett. — Multja nem volt zajos; vezérszerepet még polgártársai között sem óhajtott vinni; hosszú élete csendes, becsületes munkában telt el; példás családi és polgári élete, hivatalos teendőinek pontos betöltése által mindnyájunk rokonszenvét és szeretetét bírta. Fiatalabb és egészségesebb korában mint kedélyes ember s jóhangú énekes, ugy az ev. ref. énekkarnak, mint a dalárdának oszlopos tagja volt, mely egyletek kebelében szomorú és vig alkalmakkor, azok erkölcsi sike-

reit előmozdítani kötelességének ismerte. Újabb időben, különösen pedig azóta, hogy egyetlen fia *Dezso*, pápai volt tanár megbalt, kedélyében megtört, s egészsége is hanyatlásnak indult, a „dal”-al is fölhagyott, s csakis mint a dalárda zászlótartója mutatta olykor magát, s énekelgette esendesen hattyulalait. Koporsója felett *Czinke* Istvan ev. ref. lelkész mondott megható imát. — Legyen csendes nyugalma!

A hanvai ev. ref. papválasztás f. hó 12-én ejtettt meg. *Dusza* János gizei lelkész választatott meg 13 szótöbbséggel, *Molnár* József naprágyi lelkésszel szemben. A harmadik jelölt — noha szintén erős párttal rendelkezett — a szavazás előtt visszalépett.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Komoróczy* Miklóst — mint a hivatalos lapban olvassuk — a roznyói r. kath. főgymnasiumhoz rendes tanítónak nevezte ki.

Megyei költségvetés. A vármegyei közigazgatás árva és gyámhatóság 1898. évi költségvetése alapján által elkészítetve, a folyó hó 12-én tartott állandó választmányi ülésre bemutatott. A költségeloirányzat 71111 frt 50 kr. szükséglet mellett ugyanannyi fedezetel záratott le, s az állandó választmány határozata szerint az a vármegyei közigazgatási kiadóhivatalban 15 napig közszemlére lesz téve, s az ellen bárkinek is szabadságában állandó irásban az alispánhoz felszólamlását vagy észrevételét beadni.

A helybeli közs. elemi és polgári leányiskola igazgatása a legutóbbi iskolaszéki gyűlés határozata szerint ketté osztatott akképen, hogy a polgári leányiskola igazgatása ezután is *Feketéné* Otte Hedvig kezében marad, míg az elemi iskola igazgatásával *Fülep* Benjamin, a tantestületnek legrégibb tagja bízott meg.

Szoborleleplezés. *Szabó* István hellenista sikerült érez mellszobrát, melyet *Holló* Barnabás szobrászművész földink, ugyszóiván patriatismusból készített, e hó 24-én fogják ünnepélyesen Rozsnyón leleplezni. Az ünnepségre számosan jönnek a budapesti irodalom notabilitások közül. A m. t. Akadémia, a Kisfaludy-társaság, a Szt.-István társulat stb. mind képviselve lesz, valamint a szomszédos középiskolák is részt vesznek küldötteikkel az ünnepségben. A szobrot a művész ellenőrzése mellett felállítják a kath. főgymnasium, illetve a praemontrei-rend társháza épülete előtt. *Ivánkovich* János dr. megyés püspök a leleplezés napján díszelőadást ad. A helyi bizottság *Heffler* Konrád kath. főgymnasiumi igazgatóval az élén már megkezdte az ünnepségre vonatkozó munkálkodását. A díszesen és izléssel kiállított meghívók már készen vannak és expedíálnak. Az ünnepség sorrendjét a bizottság ekként állapította meg: 1. Október hó 23-án, szombaton este 8 órakor a kath. főgymnasiumi ifjúság *Komoróczy* Miklós kath. főgymn. tanár vezetése mellett művészestélyt rendez, a kasszinó nyári helyiségeiben. A kath. főgymnasiumi énekkar és zenekar közreműködése mellett színre kerül „A költő ünnepése” ezimű s ez alkalomra *Komoróczy* Miklós tanár által írt allegorikus prólóg. Továbbá színre hozzák *Jókai* Mór „Szigetvári vértanúk” ezimű történelmi tragédiájának nagy esztű jelenését. — 2. Október 24-én d. e. 9 órakor ünnepélyes szent mise lesz a székesegyházban; 11 órakor felvonulás a szoborhoz. — 3. Hymnus. Éneklé a kath. főgymnasiumi énekkar. — 4. Emlékbeszéd. Mondja *dr. Margalits* Ede egyetemi tanár. — 5. A „Szent-István-társulat” irodalmi osztályának elnöke, *dr. Kisfaludy* A. Béla a szobrot átadja. — 6. A kath. főgymnasium igazgatója *Heffler* Konrád a szobrot átveszi. — 7. „Óda” alkalmi költemény, írta és szavalja *Komoróczy* Miklós főgymn. tanár. — 8. „Szózat” Éneklé a kath. főgymn. énekkara. A művészestélyről külön műsor fog megjelenni. R. H.

Postamesteri kinevezés. *Mihalik* Ilona jánosii postamester áthelyezése folytán megüresedett postamesteri állásra *Vályi* Margit, Vályi Kálmán megyei levéltári hivatalnok művelt leánya neveztetett ki.

Műkedvelői előadások készülöben. A rimaszombati ifjúság részint az önmaga, részint a városi és vidéki intelligens nagyközönség szellemi szórakoztatása céljából, egy új műkedvelői társulat megalakításán buzgólkodik. Mint hírlik, a lelkes kis csapat fáradozását már is kellő siker koronázta; a mennyei a társulat tényleg megalakult s egyhangú társadalmi életünk élénkítésére a bekövetkezendő unalmas téli és őszi esteken, néhány összevágó műkedvelői előadással szándékozik megjelenni városunk művelvezt után sovárgó közönségét. Az első előadás — biztos tudomásunk szerint — folyó évi november hó 13-ára van kitűzve, mely a kiválasztott darab után itélve, igen kellemes estének ígérkezik. Szívünk-ből üdvözlöljük a nemes célra törekvő lelkes ifjú társaságot s kívánjuk nekik, hogy ne lankadjanak nemes buzgalmukban!

Gazdasági ismétlő iskola. A gömör-kishontmegyei kir. tantfelügyelőség államköltségen egy „gazdasági ismétlő iskolát” szervezett és állított fel Rimaszombaton városban, mely a községi iskolaszék felügyelete alá helyeztetett. Az iskola növendékeit a kurinzei földmívelő iskola két jeles szaktanára *Ladányi* és *Kozáky* urak, valamint *Váry* János közs. el. fiú-iskolai tanító úr fogják oktatni. Ezen gazdasági ismétlő iskolát — a városi előjáróság jelenlétében — folyó évi október hó 13-án nyitotta meg ünnepélyesen *Meszlényi* Zoltán kir. segéd-tanfelügyelő úr.

Új anyakönyvvezető. A belügyminiszter *Erdélyi* Karoly oszgyáni mostanában megválasztott jegyzőt kinevezte Osgyánba anyakönyvvezetővé.

Egy énekkar 50 éves jubileuma. Borsodmegyében Sajó-Velezden ezelőtt 50 évvel földmívelő emberek egy énekkart alapítottak. Most annak félszázados jubileumát ünnepelték. Egyszersmind fölszentelési ünnepélyt tartották a saját költségükön 1330 forintot beszerzett orgonának. *Vadászy* Pál esperes imát mondott, mire az új orgonát megszólaltatták, *Szuhay* Benedek ref. lelkész, lapunk régi jelestollu munkatársa pedig hazafias szónoklatot tartott. Az egyszerű falusi dalegylet szépszámu buzgó tagokat számlál.

A bányászkongresszus emlékére veretett érmeiből egyet e napokban nyújtott át egy bizottság Budapestén *Lukács* László pénzügyminiszternek. A miniszter igen szívesen fogadta az egylet kedves figyelmét s őszinte sajnálatát fejezte ki a felett, hogy a kongresszuson Rimaszombatban részt nem vehetett. — E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy *Andrássy* László fényképesnek a kongresszusról készített szép fényképei a Miskolczy-féle czukraszda kirakataban közszemlére vannak kitéve. A képek darabja 3 forintért kapható a fényképeszeti műteremben.

Monolog-estély. *Sio* Ferencz a polgári olvasókör nagytermében vasárnap f. hó 17-ikén estélyt rendez, melyen monologokkal és szavatokkal fogja a közönséget szórakoztatni. Az előadás programja változatosan van összeállítva, s a helyárak is mérsékeltek lesznek, úgy hogy az estélynek remélhetőleg lesz közönsége. Falragaszok közölni fogják a műsört és helyárakat.

Szerencsétlenség a robbantásnál. Rákoson a vasbányában e napokban robbantáshoz készültek, mikor a dinamitot vigyázatlanul meggyújtották, s a robbanás után az egyik munkás: *Jambrich* Márton eszméletlenül elterült a földön. Arzán és szeméin súlyos zúdásokat szenvedett. — Beszállították a megyei közkórházba.

Betörés. Vakmerő ismeretlen betörők e hó 5-ike és 6-ika közötti éjjel a Széchenyi-kert bérlőjének pincéjéből mintegy 150 frt értékű italneműt elloptak. A csendőrség megindította a nyomozást, de még eddig annak eredményéről nem értesülünk.

Diphtheritisz Geasztesen. A rimaszécsi járásban: Geasztesen — mint halljuk — ronesoló toroklób lépett fel. A megyei h. főorvos a járásorvossal egyetemben sürgősen intézkedett a betegség további terjedésének megállítására végett.

Czigányvirtus. *Csonka* Miksa szuhai cigány régóta érzett szerelmet a férjétől külön élő *Kalocsai* J.-né iránt, ki azonban a fiatal legény érzelmét nem viszonozta, s mindig elutasította magától. F. hó 10-én a fiatal asszony Ráhóra ment hoga látogatására, hova a legény is követte. Itt újra ostromolta vallomásával az asszonyt, ki ismét elutasította. Erre a szerelmes legény annyira dühbe jött, hogy kirántotta zsebkését és a fiatal asszonyt hasba szúrta. A súlyosan sérült nőt beszállították a közkórházba, hol most ápolják.

Dinamitrobbanás. Rimabrézón folyó hó 5-én *Martin* Dani 9 éves gyermek valahonnan dinamitot szerzett, s a tűzbe tette. A terobbant dinamit a vigyázatlan gyermeknek jobb kezét és szemét összezúzta. A közkórházban ápolják.

A gyermekbetegségek keletkezéseinek megállításában abban rejlik hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességet kifejtő szervezettel bírjon, mely a baj esiráját fejlődni nem engedi. Különféle ezt célzó gyógyszerkészítmények vannak forgalomban, de általánosan tudott dolog, hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzáfűzött várakozásnak minden tekintetben megfelel; s e szer a csukamájolaj — A gyermekek a közönséges csukamájolaj bevitelétől undorodnak, s ezért nagyon házagpótló a *Zoltán*-féle csukamájolaj, melynek sem ize, sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek, valamint felnöttek szívesen veszik be. Főraktára *Zoltán* Béla gyógyszerárában Budapest, V., Nagykorona utca 23. sz., hol üvegenként 1 frtért kapható.

Hizott-állatvásárok. Nagyszabású ügyet kezdeményez az országos magyar gazdasági egyesület a folyó évben Ugyanis rendszeresíteni akarja a budapesti marhavasártéren a hizott állatvásárokat, a melyeknek célja egyrészt a hizott állatok jobb értékesítésének előmozdítása, másrészt az ezen vásárokkal kapcsolatosan rendezendő próbavágások révén a legzeletravezetőbb hizlalási módokat megismertetni a gazdákkal. Mint értesülünk, az első díjazással egybekötött hizott állatvásárt az egyesület a földmívelésügyi miniszter támogatásával folyó évi december hó 11., 12. és 13-án tartja meg a budapesti marhavasártér istállóiban. A vásárt az országos magyar gazdasági egyesületen kívül a következő testületek rendezik, és pedig: a székes főváros hatósága, a magyar mezőgazdák szövetekezete, a magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetekezete, a magyar czukorgyárosok országos egyesülete, a mézárások és hentések ipartestülete és a kőbányai sertés-kereskedelmi csarnok. E testületek nemcsak erkölcsileg mozdítják elő a vásár sikerét, hanem messzemenő anyagi támogatásban is részesítik s értékes díjakat tűztek ki a legjobbaknak talált hizott állatok díjazására. A hizott állatvásárra felhozhatók hizott szarvasmarha, juh, sertés és hizott baromfi. Az állatok díjazására állami, városi és más egyéb díjak állanak rendelkezésre. Tekintve a nemes célt, amelynek érdekében a vásár rendeztetik, nagyon óhajtanánk tartjuk, hogy gazdáink e vásárokon lehetőleg résztvegyenek. Megemlítendőnek tartjuk, hogy a vásáron való részvételt november elsejéig kell az országos magyar gazdasági egyesület titkári hivatalánál (Budapest, köztelek) bejelenteni, ahol a vásár részletes tervezele és a szükséges bejelentési izek levélbeli megkeresésre kaphatók.

A hölgyvilágnak az ősz beálltával sokszor gondot okoz, hogy hol szerezzék be ruhasszükségletét. Mint értesülünk, *Ats és társai* (Budapest, Szervita-tér 4.) nő divatruházában megérkeztek a legdivatosabb szövetek, lyoni selymek, eredeti francia és angol ruhamodellek, szebbnél szebb gallérok, kabátok, köpenyek. Ezen előkelő czég ruhákat, konfektioikat, párisi minták után mérték szerint a legszebb kivitelben mérsékelt árakon készít, vidéki megrendelésekre pedig kiváló gondot fordít.

Nyilvános számadás. A rimaszombati iparos ifjak október 3-ik napján tartott műkedvelői előadásnak beszámolója. Bevétel: belépti-jegyekből 137 frt, felülfizetésekből 2 frt 80 kr. Összesen 139 frt 80 kr. Kiadás 99 frt 25 kr. Maradvány 40 frt 55 kr. Ebhez felülfizetéseikkel hozzájárultak: *Barna Imre* 50 kr., *Jávorszky* Gyula, *Czokoly* A. 40—40 kr., *Rónay* Gyula, *Bohó* Lajos, ifjabb *Kovács* N. 20—20 kr., *Hosszrúti* György, *Spissák* Andor, *Viczián* János, *Csintalan* János, *B. B.*, *K. N.* 10—10 krral. Fogadják az egyesület hálás köszönetét ugy a felülfizetők, mint a megjelent nagyjérdemű közönség.

"The Gresham" életbiztosítótársaság Londonban. E társulat 48-ik évi jelentése, mely az 1896. évi december hó 31-én befejezett üzletéről szóló és a részvényesek 1897. évi ápr. 27-én tartott rendes közgyűlése elé terjesztett, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöljük. Az 1896. évben 8654 kötvény 50.577.950 korona tőkeösszege lett kiállítva. A díjvételek, levonva a visszabiztosításért fizetett összeget, 22.823.521 korona 56 fillérre rúgtak, mely összegben a 3.444.222 kor, 19 fillért tevő első díj-jak befoglaltatnak. A kamatszámola mérlege a lefolyt üzleti évben 4.560.665 kor 21 fillért tett ki és a társaság jövedelmét a díjvételekkel együtt 27.384.186 kor. 77 fillérre emelte. A társaság az elmúlt évben 10.164.913 kor. 02 fillért utalványozott oly követelések alapján, melyek életbiztosítási kötvényekből eredtek. Lejárt kiházasítási és vegyes biztosításokra 2.522.808 kor. 96 fillért, visszavásárlásokra 1.349.912 kor. 19 fillért fizetett ki a társaság az elmúlt évben. A biztosítási és járadékalapok a lefolyt üzleti évben 10.249.031 kor. 56 fillérrel gyarapodtak. Az aktívák főösszege 1896. december 31-én 157.805.340 kor. 21 fillérre rúgtak. Tőkebefektetések: 490.778 kor. 86 fillér angol és irországi állami papirokban 389.524 kor. 90 fillér indiai és gyarmati kormányok értékeiben, 29.169.911 kor. 15 fillér idegen államok értékpapiraiban, 7.810.090 kor. 21 fillér vasúti részvények, elsőbbségek és garantáltak, 6.041.658 kor. 13 fillér vasúti és egyéb kölcsönkötvényekben, 17.410.131 kor. 36 fillér a társaság ingatlanjaiban (ezek között vannak a társaság budapesti és bécsi háza), 8.378.138 kor. 22 fillér jelzálogokban és 33.738.107 kor. 48 fillér különböző értékekben. — A társaság újabbán a jelzálogkölcson biztosítást is felvette működési körébe.

Karácsonyi ajándék. Az újságok sehogyszem tudnak titoktartók lenni: Az ember fél világért sem árulná el, mit vesz rokonának vagy jó barátjának karácsonyi ajándékkul s így nagyon kevesen tudják, mit hoz nekik a szent éjnekre a Jézuska. Az újságok azonban elárulják a nagy titkot s így most már ország-világ tudja, hogy legszebb képes hetilapunk: az „Ország-Világ” pompás kiállítású irodalmi almanach-hal „lepi” meg olvasóit karácsonyra. Ez az almanach tele lesz szórakoztató, mulatót olvasmányokkal és képekkel, bemutatják benne a budapesti és a vidéki hírlapírókat, a kik versekkel, novellákkal gazdagítják az almanach tartalmát. Azonkívül lesz a kötetben egy esomó zenedarab is, úgy hogy az almanach arra is jó lesz, hogy esténként — zenedarabjain táncoljanak. Ezt a díszes kiállítású kötetet, melynek bolti ára 2 forint, megkapja ingyen mindenki, a ki egy negyedévre az „Ország-Világ”-ra előfizet. Az „Ország-Világ” előfizetési ára negyedévenként csak két forint. Magát az újságot nem akarjuk bővebben az olvasó figyelmébe ajánlani. Mindig friss és aktuális. Munkatársai minden magyar író. Hogy a lap jószágáról az olvasó könnyen meggyőződhessék, az „Ország-Világ” kiadóhivatala (Hold-utca 7.) szívesen küld mutatványszámot, ha azt egy levelezőlapon kéri.

Szépség ő Felsége. Ez a ezime annak a szenzációs regénynek, melyet a „Vasárnapi Lapok” legutóbbi számában kezdett meg, és pedig nem is a lap szövege közé nyomtatva, de egy egész félív külön mellékleten, legjelesebb művészek rajzaival illusztrálva. E valóban pompásan megírt regény szerzője írói néven Sátán, régi kipróbált ereje az irodalomnak. Ki hosszabb időt töltött Párisban, hol regényünk története kezdetét veszi, s míg egyrészt tapasztalatainak hű tükré a regény, addig szerzője művészi érzékének és tudásának köszönhetjük azt a színvonalat, melyre a „Vasárnapi Lapok” emelkedni tudott. Egyelőre ennyit árulunk el a mi házi dolgunkból tisztelt olvasóinknak. A ki csak ismeri a budapesti élet közelmúlt és mai vezérlő erőit, viszonyait: az e regényben valamennyinek kitűnően jellemzett másaira fog találni. A „Vasárnapi Lapok” egyébiránt most megjelent számával is igazolta multkorai állításunkat, hogy ez az a képes újságunk, melyet a közönség oly régóta vár, s nem kételkedünk, hogy a közönség sietni fog támogatni e kitűnő vállalatot, melynél szívesebben elállítani már nem lehet. E heti számának tartalma a következő: Légy kétkedő, költemény Prem Józseftől. — Az élet és a macezenás, mese a hétről, Lazaronitól. — Pletykaköves, életkép folytatása, Abrányina Katona Klementintől. — A nagyszony, elbeszélés, Concha Karolytól. — Hódolás a királynak. (Ot arcképpel.) — A gyp őszszel, Ősi Kornéltól. — Könyv és mosoly, regény, Beniczky Bajza Lenkétől. — Pre-Rafaeliták és Pre-Rafaelisták, Dr. Lázár Bélától. — A nagy napok és kisebb dolgok, befejező közlemény, Salamon Ödöntől. — A színek törvénye, Bodnár Zsigmondtól. — Képeinkhez. — A magyar atletikai klub ősi viadala. — A mellékleten: „Szépség ő Felsége”, regény, írta Sátán. — Képek: A poltron. (Kubinyi Lajos festménye.) — Aloe. — Képek az utolsó ősi loversenyéről (9 kép). — Concha Karoly „A nagyszony” című elbeszélésének illusztrációi. — Keresővizsgák a dombinai jégbarlangban. — A nemzet szószólói a parlamentben. (Meszlényi Lajos, Molnár János, Apponyi Albert gróf, Hegedűs Sándor és Holló Lajos arcképe.) — Judith hazatérése Holofernes meggyilkolása után. (Botticelli festménye.) — Krisztus Pilátus előtt. (Fra Angelico festménye.) — Holofernes tetemének megtalálása (Botticelli festménye.) — Ki ez? (Arckép.) — A mellékleten a „Szépség ő Felsége” című regény 4 illusztrációja.

Nemzeti kérdés Magyarországon. Az Athenaeum r. társaság kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tíz kötetes nagy munka (milliónyi kiadás) kilencedik kötetének folytatásaként megjelent a 127. és 128. sz. füzet. Ebben Ballagi Géza „A nemzeti államalkotás (1815—1848.) történetével az 1839—40-iki országgyűlés pártalakulásának, nevezetesen a liberális párt létrejöttének ismertetése mellett különösen bőven foglalkozik a magyarországi nemzeti kérdés kérdésekkel. Az előbbi füzetekben Ballagi Géza már leírta a Kollár-féle tót-panszláv mozgalmakat, most a horvát nemzeti kérdés keletkezését, a melyeknek Gáj Lajos volt szellemi vezére, nagy részletességgel ismerteti. Néhány évtizeddel előbb onlott össze a Napoleon által alkotott Illyr-hercegség, melyben jóformán az egész délszláv világ volt egyesítve. Isztriától kezdve le Albániáig. Ennek a leűnt illyr királyságnak keretében akarták megcsinálni a Nagy-Horvátországot, a melynek rámorra még most sem ment ki egészen a horvát fejből. Ennek a hőbortos államszemének új életre ébredésére a magyarországi nyelvkérdés adta meg a lökést. Ugyanis most folytak a viták a fölött, hogy a diétális és hivatalos nyelv a magyar legyen. Addig, míg a latin volt a hivatalos és tudományos nyelv, nem volt Magyarországon nemzeti kérdés. Ekkor támadt fel a sok nyelvű nemzetiség mindenfelől. De eszdelatos, hogy legtöbb hallgattak a horvátok. Ezeknek egyéb kívánságuk nem volt, minthogy továbbra is a latin hivatalos nyelvet használhassák. Hanem ez a rajongó Gáj Lajos, a horvát-illyr hivatalos nyelvet írta zászlajára és az irodalmi téren kezdte meg a mozgalmat a magyar nyelv és a magyar állami kapcsolat ellen. De tudva azt, hogy abban a képzelt Nagy-Horvátországban megint csak felüti fejét a nyelvkérdés hydrája, mert a vend, az istria, a horvát, a szerb, a bosnyák és dalnát nem fogja megérteni egymást és egyik a másik fölé akar helyezkedni, hát Gáj Lajos egy normális szláv nyelvet, az ugynevezett illyr-nyelvet akarta létrehozni és erre nézve irodalmi mozgalmat indított, de ezzel, valamint a nagy horvát ábránddal is, kudarcot vallott. A magyarok elleni horvát gyűlölködés magvát azonban Gáj Lajos hintette el a Drávan túl. Ezen füzetekhez is erre a korra vonatkozólag igen érdekes szövegek és műmeléket van esatolva. Így „Jelenet az 1838-iki árvízről”, „Deák Ferencz betérjesszi a büntető törvénykönyvről szóló javaslatot.” Peszty Árpád felfestménye a törvényszéki palotában stb. Egyes füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

A Szalay-Baróthy-féle „Magyar Nemzet története” egyre halad (Wodianer F. és fia kiadásában Budapestben). A most szétküldött hetvenedik füzettel a nagy diszmunka már negyedik kötetének majdnem felét érte el. Benna tárgyalatik folytatódólagosan Mária Terézia uralkodása s különösen a nagy Frigyeszel viselt örökös háborúk egész láncolata, úgy azonban, hogy a valtakozó szerencsés hadjáratok leírása közre ügyes elrendezésben bele van fűzve a monarchia kül- és belpolitikájának a beható ismertetése, szakadatlan vonatkozásokkal Magyarországra, melynek az időben döntő szerepe volt a nagy királyné s dinasztija sorsának eldőlésében. Az illusztrációk az akkori szerepvivőket mutatják be nagy számmal, a külön műmeléket pedig a gyermek József főherceget ábrázolja magyar díszben, levon ulve, magyar kísérettől körülvéve. A szövegben elhelyezett képek a következők: Bathányi Károly gróf, Tuszár főtiszt, Eszterházy József gróf, Mária Terézia királynő arcképe, Kaunitz Venczel, Erzsébet csárna, Károly főherceg, Batthyányi Lajos gróf nádor, Bartenstein János kristóf báró, Frigyes porosz király idősebb korában, Daun Lipót gróf tábornok, Mária Terézia rend, Nádasdy Ferencz gróf.

képe, Kaunitz Venczel, Erzsébet csárna, Károly főherceg, Batthyányi Lajos gróf nádor, Bartenstein János kristóf báró, Frigyes porosz király idősebb korában, Daun Lipót gróf tábornok, Mária Terézia rend, Nádasdy Ferencz gróf.

Hivatalos közlemények.

Gömör-Kishont t. e. vármegye alispáni hivatalától.

Árlejtési hirdetmény.

20674. sz. — A vármegyei székház hivatalos helyiségeinek fűtésére az 1897/98 ik évben szükségelt, s a rimaszombati vármegyei székház udvarára beszállítandó 320 köbméter felerészben első osztályu hasábos cserfa, másik felerészben első osztályu hasábos bükkfa, esetleg pedig felerészben első osztályu cserfa, másik felerészben első osztályu hasábos tölgyfának árlejtés utján beszerzésére határidőül folyó évi október hó 31-ének délelőtti 10 órája ezennel kitűzetik.

Felhivatnak ennél fogva a vállalkozni kívánók, hogy a fent kitűzött határidőig zárt ajánlataikat az alispáni hivatalnál annnyival inkább saját érdekében beadni el ne mulasszák, mert a kitűzött időn túl, elkésve beadott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1897. évi október hó 8-án.

Bornemisza, alispán.

A rimaszombati kir. törvényszék elnökétől.

Pályázati hirdetmény.

1285. sz. — A felügyeletem alatt álló rrszombati kir. bíróságnál kinevezés folytán üresedésbe jött és az 1893. IV. t. cz. ben megállapított illetményekkel javadalmazott albirói állásra a nagyméltóságú magy. kir. igazságügyminiszter ur folyó évi szeptember hó 27-én 3883. I. M. E. szám alatt kelt rendelete alapján pályázatot hirdetek.

Felhivom annál fogva mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1869. IV. t. cz. 6. és 7. §§ ban megkivánt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a birói ügyviteli szabályok 5. §-a értelmében, ezen hirdetménynek a „Budapesti Közlöny” hivatalos lapban való harmadszori megjelenésétől számítandó két (2) hét alatt annál bizonyosabban nyujtsák be, mert az elkéssetten vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1897. évi szeptember hó 30.

Kubinyi Aladár, kir. tszéki elnök.

Pályázati hirdetmény.

1286. sz. — A vezetésem alatti kir. törvényszéknel nyugdíjazás folytán üresedésbe jött s szabályszerű illetményekkel javadalmazott jegyzői és a helyette esetleg betöltendő aljegyzői állásra a nagyméltóságú m. kir. igazságügyminiszter ur f. évi szeptember 28-án 3899. I. M. E. sz. alatt kelt rendelete alapján ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom a pályázni kívánókat, hogy életkorukat, elméleti képzettségüket, nyelvismereteiket, eddigi alkalmaztatásukat és hadkötelezettségi viszonyaikat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket a birói ügyv. szabályok 5 §-ának megfelelően ezen hirdetménynek a „Budapesti Közlöny” hivatalos lapban való harmadszori megjelenésétől számítandó két (2) hét alatt annál bizonyosabban nyujtsák be, mert az elkéssetten, vagy nem szabályszerű uton érkezett kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Rimaszombat, 1897. október 1.

Kubinyi Aladár, kir. tszéki elnök.

Felelős szerkesztő: LUKÁCS GÉZA.

Magán-hirdetések.

Selyem-damasztok 65 krtól 14 frt 65 krig méterenként — valamint fekete, fehér, színes Henneberg-selyem 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként sima, esikos, koezkázott, mintázott, damaszt s. a. t. (mintegy 240 különböző minőség, 2000 szín és mintázatban s. a. t. a megrendelt áru postabér és vámmentesen a házhoz szállítva mintázott postafordultával küld: **Henneberg G.** (cs. és k. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájczba ezimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Kiadó lakás.

Kossuth-utca 4-ik sz. alatti emeletes lakosztály, valamint a földszinti bolthelyiség lakással s melléképületeivel együtt, 1897. évi november 1-ső napjától bérbe kiadó.

Értekezhetni lehet **Soós Ferencz** tulajdonossal, Losonczi-utca 4-ik sz. alatti lakásán.

Hirdetmény.

434. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102. § sa értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti IV. kerületi kir. járásbíróság 1896-ik évi 42432. számú végzése következtében **Kiss Albert** által képviselt **Szabó Gyula** javára **Komjáthy Miklósné Kék Blanka** ellen 250 frt s jár. erejéig 1897. évi január hó 13-án foganatosított biztosítási végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 645 forintba becsült zongora, szobabutorok, kendertörő vas-hengerből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi királyi járásbíróság 3705/1897. sz. végzése folytán 250 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1895-ik évi július hó 22-ik napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 90 frt 77 krban bíróság

már megállapított költségek erejéig Gortva-pusztán a helyszínen leendő eszközésére 1897-ik évi október hó 25-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Rimaszécs, 1897. évi október hó 2-án.

Kovács Géza, kir. bir. végrehajtó.

Gyümölcs.
Finom faj őszi és téli gyümölcsöt ajánl Gyürky Pál Ticelezon.

Hirdetmény.

618. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti áru- és érték őzsde bíróság 1896. évi 37403. számú végzése következtében **Dr. Krausz Gyula** ügyvéd által képviselt **Hungária müttragyagár részvénytársaság** javára **Szakall István** ellen 1135 frt 79 kr. s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 870 forintba becsült ökrök és kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíróságnak 4594/1897. sz. végzése folytán 1135 frt 79 kr. tőkekövetelés, és eddig összesen 99 frt 75 krban bíróság már megállapított hátr. költségek erejéig Zabzó pusztán alperes lakásán leendő eszközésére 1897. október hó 21-dik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Rimaszombatban, 1897. évi október hó 10.

Gasko, kir. bírósági végrehajtó.

Kiadó lakás.

Rimaszombatban, Losonczi-utca 35. sz. alatt ujonnan átalakított különálló három szobás udvari lakás mellékleteivel és veteményeskerttel azonnal bérbe vehető. — Bővebb felvilágosítást ad **Kalla Mihály** Tamásfalán és **Györy Frigyes** körjegyző Várgedén.

The Continental Bodega Company.
Valódi hamisítatlan külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.

Tarragona s. a. t. Legjobb bevásárlási forrása

Raktár:
RIMASZOMBATBAN
KOHN ADOLF
úrnál. 2-20

Hirdetmény.

419. sz. — Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VIII. kerületi kir. járásbíróság 1897. évi 28218. sz. végzése következtében **Országos kölcsön biztosító szövetkezet** javára **Kossuth József** esizi lakos ellen 23 frt 10 kr. s jár. erejéig 1897. évi június hó 26-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján felülfoglalt és 690 frtra becsült lovak, lóra való hámoz, sertések, felfedeles kocsiból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a rimaszécsi kir. járásbíróság 2431/1897. sz. végzése folytán, 23 frt 10 kr. tőkekövetelés, ennek 1897. évi április hó 21-ik napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 28 frt 60 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Csizben alperes lakásán leendő eszközésére 1897-ik évi október hó 23-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Rimaszécs, 1897. évi október hó 9.

Kovács Géza, jbrósági vajtó.